

ACC. N:R. M. 6957:1-6.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikberg

Härad: Uppvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Kråkmoåsa.

Socken: Alghult, m. f.

Berättat av: Susanna Carlavsdotter m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1800. i Alghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen Berör

Familjen.

Vol: 1.

Sidor: 1-6.

Skriv endast på denna sida!

Tron på "förhåringar" ingick i
våra Fäders vidskepliga förestäl-
ningar. När jag närmare tänker
på utläsandet "förhåring" och där-
med sammanhängande sägner,
så blir det klart för mig att man
själv genom utläsandet av ma-
giska kanter kunde ikläda sig själar
eller andra en önskad "hamu" och un-
der denna hamu dölja den verkliga
fillvaran. "Ull" betydde hos oss det
samma som "Varg". "Varulven" var
genom andas maktens inflykelses
förhåringad till Vargvissa nätter
på året, den tid "mänen skifte om
till Ny eller Nedan", så de mormor.
Varulven var manfolk, aldrig kvinna,
Skifte kvinna sin hamu, så kette han

9.)

Vänd!

ACC. NR. M. 6957:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Mara" namn kan skrivas på begäran.
Enligt mormors och även gamla "jordema-
rens" utsagor, så voro såväl Varulv som
Mara kända bekvände av att deras ö-
ganbryn voro sammansvätta; den vut-
ne mannen, som gick Varulv, var all-
tid skägglös; och såväl mannen, som
kvinnan sågades härpyrdnad å käns-
delarna. En man eller kvinna med
helst sammansvätta öganbryn borde
alltid misstänkas att vara "Ginga
Varulv eller Mara." Varulven var litet
större än den vanliga vargen och betyd-
ligt iltknare än denne. "Sköt man på
en Varulv, så stöp han;" ty det träffade
personen och mannen var och förblev
han, ingen kunde därför misstänka
att det var en människa, som satt livet till.

Det enda sättet att befria Varulven från sin "förhanning" var om någon då han såg ulven kunde högljeda ropa honom vid sitt "Sopmann" och slapp han att gå "Varulv". Senna "förhanning" var den olycklige "Fävitade" av någon ond "Hexa" eller "Trollkarl". Obs! Ett annat övrigt kännetecken på mannen i "Varulvshamn" var att "varulven" saknade "Skugga", så såg man i solklart väder en varg "som ej kastade skugga", då var det en "Varulv" sade min morfar, ty vad som var förhexat, liksom människor, som bar på grova synder, dem misste sin skugga till dess de bekänt sitt brott, eller liksom Varulven genom att bli "Ropet vid sitt Sopmann". Obs! Den gamle soldaten Carl Johan

4.)

ACC. NR. M. 6957: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ängdahl, känd som sagesman till säg-
ner om "Svenska Kungar," har och berättat
följande. - Finnar och Ryssar
har ofta legat i strid med varand-
ra. Under Finnsk - Rysska kriget 1808-1809
så förkammade "Finnakäringar en
del Rysska soldater, som pinga springa
varulv i skogarna & svälta & bli mer-
skjutna. Vidare kunde fostret redan
i moderlivet bli dämp till "mava eller
varulv." Ensamt boende unga kvinnor,
t. ex. soldatshustru m. f. kunde ofta va-
ra i "Fälsignat tillstånd" (Havande) så
deras männingar rycktes ut i krig. För
att få lätt Barsbörd, så skaffade
kvinnorna sejen "Fälakamm" (Sen
kiuna, som vid födelsen avslutas
Fölet. Sen speltade dam opp & foekade."

ACC. NR. M. 6957:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sen i sin ensamhet klädde dam
av sig makata och krängde "hamnen"
3. gånger över sig. Så födde dam
sitt barn smärtfritt efter den betan
och därtill friska, kraftiga barn. Obs!
Men det var riskabelt med att kränga
om sig "Fälthamnen" för blev kvin-
nan det minsta rädd, så blev hen-
nas barn "Varulu eller Mara" slöt
koldaken. - Obs! Mormor hade en
bror Petter, som hemkam från Lantver-
net 1809, i Finland och sedermera tyska
kriget. Han blev soldat och tog sig
då namnet "Skuv" ty han "Hjälte för
Högskuv i Skuhultskoken och dog
"Korporal Petter Skuv." Han var en god
jägare på sin tid "8 häll efter vätg-
arne." Sen stora "Länjättränstroken"

6.)

ACC. N.R. M6957:6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i Lenhovda socken gränsade in till
 Hageskruv ägor i Rieghullssocken.
 På den stora "Sävsjätträmskogen"
 var gott om vargkalla vintrar. - Tid-
 vis syntes där en stor ensam "Hannorg".
 Sen sökte skruv komma åt. En "klak
 käring" som hette Kajsa i Skummet"
 sade åt skruv, "Hi till så du skruv in-
 te skuter på smickarens Frille (= Fridola)
 för då står intet rätt be mä den poj-
 ken." "När du ser vargen så ropa
 Fridola Olsson." Synt intet vargen
 sen, så vet vi hur då va beskättmä-
 den vargen." Skruv gjorde så, och
 den stora Hannorg varst ej redd
 mera. Det braddes att "Kajsa i Skum-
 met" förhammat pojken, men ångrade
 sig, slöt mormor sin enda saga om
Varulv.